

JORDBRUKSAVTALE

2003-2004

Inngått mellom Staten, Norges Bondelag og
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
21. mai 2003

INNHold:

1.	INNLEDNING	4
2.	PRISBESTEMMELSER.....	4
2.0	GENERELLE BESTEMMELSER	4
2.1	MELK OG MELKEPRODUKTER	5
2.2	STORFE, SAU- OG SVINEKJØTT	6
2.3	EGG OG FJØRFEKJØTT	6
2.4	KORN	6
2.5	GRØNTSEKTOREN.....	7
2.5.1	<i>Poteter</i>	7
2.5.2	<i>Grønnsaker og frukt</i>	8
3.	FONDSAVSETNINGER.....	8
3.1	LANDBRUKETS UTVIKLINGSFOND (LUF)	8
3.2	SKADEFONDET FOR LANDBRUKSPRODUKSJON	10
4.	MARKEDSREGULERING.....	11
4.1	MARKEDSREGULERINGEN PÅ DE ENKELTE SEKTORER	11
4.2	FINANSIERING AV INNDRAGING OG OMSETNING AV MELKEKVOTER.....	11
4.3	AVSETNINGSTILTAK	12
4.4	DRIFTSKREDITT TIL MARKEDSREGULERING	12
4.5	TILSKUDD TIL RÅVAREPRISUTJEVNINGSORDNINGEN	12
4.6	EKSपोर्टRESTITUSJON	12
5.	PRISTILSKUDD	12
5.1	INNLEDNING	12
5.2	PRISTILSKUDD MELK.....	13
5.2.1	<i>Grunntilskudd melk</i>	13
5.2.2	<i>Distriktstilskudd melk</i>	13
5.2.3	<i>Tilskudd til små konsummelkmeierier</i>	13
5.3	PRISTILSKUDD KJØTT OG EGG	14
5.3.1	<i>Grunntilskudd kjøtt</i>	14
5.3.2	<i>Distriktstilskudd kjøtt</i>	14
5.3.3	<i>Distriktstilskudd egg</i>	14
5.4	TILSKUDD TIL NORSK ULL	14
5.5	TILSKUDD TIL GRØNT- OG POTETPRODUKSJON.....	15
5.5.1	<i>Definisjoner</i>	15
5.5.2	<i>Grunnlag for tilskudd</i>	15
5.5.3	<i>Satser</i>	15
5.6	FRAKTILSKUDD	16
5.7	PRISNEDSKRIVING AV NORSK KORN	17
5.8	TILSKUDD TIL MATKORN	17
6.	DIREKTE TILSKUDD	17
6.1	PRODUKSJONSTILSKUDD	17
6.1.1	<i>Søknadsfrist og registreringstidspunkt</i>	17
6.2	DRIFTSTILSKUDD TIL MELKEPRODUKSJON	18

6.3	DRIFTSTILSKUDD TIL SPESIALISERT KJØTTFEPRODUKSJON.....	18
6.4	TILSKUDD TIL HUSDYR.....	19
6.4.1	<i>Satser</i>	19
6.4.2	<i>Dyreslag</i>	20
6.4.3	<i>Tilskuddsberettigede områder</i>	20
6.5	TILSKUDD TIL DYR PÅ UTMARKSBEITE.....	20
6.6	TILSKUDD TIL BEVARINGSVERDIGE STORFERASER.....	21
6.7	AREAL- OG KULTURLANDSKAPSTILSKUDD.....	21
6.7.1	<i>Satser</i>	21
6.7.2	<i>Vekstgrupper</i>	22
6.7.3	<i>Soneinndeling</i>	22
6.7.4	<i>Jordbruksareal</i>	22
6.7.5	<i>Arealgrunnlag</i>	23
6.8	TILSKUDD TIL DYRKING AV FØR I FJELLET.....	24
6.9	DRIFTSVANSKETILSKUDD FOR BRATTLENDTE BRUK.....	24
6.10	TILSKUDD TIL SETERDRIFT MED MELKEPRODUKSJON.....	25
6.11	TILSKUDD TIL ENDRET JORDARBEIDING.....	25
6.12	TILSKUDD TIL ØKOLOGISK LANDBRUK.....	25
6.13	AVGRENSINGER I PRODUKSJONSTILSKUDET.....	27
7.	UTVIKLINGSTILTAK.....	27
7.1	TILSKUDD TIL DYREAVL M.M.	27
7.2	TILSKUDD TIL PLANTEAVL M.M.	27
7.3	TILSKUDD TIL FORSØKSRINGER OG FORSKNING.....	28
7.4	TILSKUDD TIL PELTSDYRFØRLAG OG TILSKUDD TIL PELTSDYRFØR.....	28
7.5	TILSKUDD TIL KVALITETS- OG SALGSFREMMEDE TILTAK.....	28
7.6	TILSKUDD TIL FRUKTLAGER.....	28
8.	VELFERDSORDNINGER.....	28
8.1	TILSKUDD TIL AVLØSING VED FERIE OG FRITID.....	28
8.2	TILSKUDD TIL AVLØSNING VED SYKDOM M.V.	29
8.3	MEDLEMSAVGIFT TIL FOLKETRYGDEN.....	30
8.4	TILSKUDD TIL SYKEPENGEORDNINGEN I JORDBRUKET.....	30
8.5	ANDRE VELFERDSTILTAK.....	30
8.6	TIDLIGPENJONSORDNINGEN FOR JORDBRUKERE.....	30

1. INNLEDNING

Avtaleverket for jordbruket har til formål å regulere tiltak som er egnet til å fremme fastlagte mål for jordbruket, og som ikke er uttømmende regulert ved lov, stortingsvedtak eller forskrift. I hovedavtalens §1-2 heter det blant annet at tiltak som nevnt ovenfor skal fastlegges i jordbruksavtaler som inngås for ett eller flere år om gangen, eller i endrings- eller tilleggsavtaler.

Denne jordbruksavtalen gjelder for 01.07. 2003-30.06. 2004 for målpriser, mens den for bevilgninger over kap. 1150 gjelder kalenderåret 2004. For bevilgninger over kap. 1150 forlenges avtalen for 2002-2003 ut kalenderåret 2003. Avtalen vil bli lagt fram for Stortinget i vårsesjonen 2003, og gjelder med forbehold om Stortingets godkjenning. Konsekvenser av avtalen for 2004 er vist i vedlegg.

Bevilgningsbehovet på de to budsjettårene avtalen berører vil variere fra ordning til ordning. For overslagsbevilgningene (post 73) vil bevilgningsbehovet tilpasses de avtalte satser og de faktiske volumendringer, og for noen poster verdensmarkedets priser. For de overførbare bevilgningene (post 70, 74, 77 og 78) er bevilgningene styrende og Landbruksdepartementet kan etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag endre de avtalte satser for å holde forbruket innenfor bevilgningen. Beregnet budsjettbehov i hhv. 2003 og 2004 er gjengitt i vedlegg.

Det ligger til grunn i avtalen at importvernet skal praktiseres slik det framgår av sluttprotokoll fra forhandlingsmøte 12. mai 1995 (jf. St.prp. nr. 61 (1994-95), vedlegg 2). Endringer i importbestemmelsene er gjenstand for drøfting mellom jordbruksorganisasjonene og staten, og kan følges opp i henhold til Hovedavtalens § 2-2 og 2-4.

Forskriften for de enkelte tilskuddsordningene / reguleringer fastsettes av Landbruksdepartementet i samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

2. PRISBESTEMMELSER

2.0 Generelle bestemmelser

Bestemmelsene i kap. 2.0 gjelder dersom ikke annet er nevnt under de enkelte sektorer i kap. 2.1 – 2.5.

Målprisene skal være priser jordbruket reelt sett skal kunne oppnå ut fra balanserte markedsforhold, det fastsatte importvern og de markedsreguleringsmuligheter som er til disposisjon. Artikkel 5 i GATT/WTO-avtalen (Special Safeguard Provisions) kan komme til anvendelse i spesielle situasjoner. Prisfastsettelsen gjennom målprissystemet vil være et hovedvirkemiddel for å regulere jordbruksvaremarkedene.

Målprisene er avtalt for representantvarer av definerte kvaliteter for kjøtt, korn, grønt og egg, og til råvarenivå for definerte produktgrupper for melkeprodukter, slik det framgår av kap. 2.1 – 2.5. Klassifiseringsreglene skal ikke endres i avtaletiden.

Ansvarlig markedsregulator skal løpende rapportere representantvarenes oppnådde priser på noteringspunktet til Statens landbruksforvaltning. Markedsregulators priser på representantvaren skal være åpen og kjent også for andre markedsaktører. Markedsregulators videresalg av varer på noteringspunktet skal skje til samme pris til egne foredlingsaktiviteter som til konkurrerende markedsaktører.

Prisnoteringen på representantvaren skal som gjennomsnitt for avtaleperioden, ikke overstige målprisen. Dersom målprisen overskrides som gjennomsnitt for avtaleåret, skal oppnådd pris ligge tilsvarende under påfølgende avtaleår. Eventuelle avvik fra dette, som følge av særskilte forhold, skal avtales mellom partene. Dersom prisene på representantvarene overstiger øvre prisgrense to uker på rad, iverksettes tiltak for å bringe prisene ned til målprisenivå.

Målprissystemets maksimalprisbestemmelser gjelder ikke for økologisk godkjente varer. Økologiske varer som klassifiseres som representantvare, veies inn i prisnoteringen som standardvare og kan gis et fritt pristillegg.

Ansvarlig markedsregulator på de enkelte sektorene skal rapportere til Statens landbruksforvaltning den dokumentasjon som er nødvendig for forvaltning og kontroll av prissystemet, jf. forskrift om administrative tollnedsettelse på landbruksvarer.

Omsetningsavgiften for jordbruksprodukter skal ligge på produsentsiden av målpris. Forskningsavgift, næringsmiddelavgift og kjøttkontrollavgift skal trekkes fra oppnådd pris før sammenligning med målpris.

2.1 Melk og melkeprodukter

Som grunnlag for prisfastsetting og prisutjevning for melk og melkeprodukter frem til en ny markedsordning for melk iverksettes fra 01.01.04, fastsettes følgende produktgrupper og målpriser på råvareverdi nivå:

Tabell 2.1. Målpriser på råvareverdi nivå. Kroner pr liter anvendt helmelk.

Gruppe nummer	Melk i/til produktgruppe	Målpris kr/l. t.o.m. 30.06.03	Endring, Kr/liter	Målpris kr/l. 01.07.03 - 30.06.04
	Hovedprodukter			
1-a	Sure smakstilsatte flytende melkeprodukter, dagligvare	5,79		5,79
2-a	Ikke smakstilsatte flytende melkeprodukter, dagligvare	5,49	0,03	5,52
3-a	Søte smakstilsatte flytende melkeprodukter, dagligvare	3,80		3,80
4-a	Ferske oster unntatt mysoster, dagligvare	4,62		4,62
5-a	Modnede oster og mysoster, dagligvare	3,74		3,74
6-a	Tørrmelk og kasein, dagligvare	som 6-b		som 6-b
7-a	Geitemelksprodukter, dagligvare	4,25	0,03	4,28
1-b	Sure smakstilsatte flytende melkeprodukter, industri	som 2-b		som 2-b
2-b	Ikke smakstilsatte flytende melkeprodukter, industri	2,93		2,93
3-b	Søte smakstilsatte flytende melkeprodukter, industri	som 2-b		som 2-b
4-b	Ferske oster unntatt mysoster, industri	som 5-b		som 5-b
5-b	Modnede oster og mysoster, industri	2,85		2,85
6-b	Tørrmelk og kasein, industri	2,98		2,98
7-b	Geitemelksprodukter, industri	som 5-b		som 5-b
4-c	Ferske oster unntatt mysoster, merkevareeksport	som 5-c		som 5-c
5-c	Modnede oster og mysoster, merkevareeksport	2,55		2,55
6-c	Tørrmelk og kasein, merkevareeksport	som 6-b		som 6-b
7-c	Geitemelksprodukter, merkevareeksport	som 5-c		som 5-c
	Biprodukter			
	Fløte til kremfløte, kr pr. liter fløte	28,66		28,66
	Produksjonsfløte, kr pr. liter fløte	16,725		16,725
	Fløte til smør, dagligvare, kr pr. liter fløte	9,42		9,42
	Myse til mysost, dagligvare, kr pr. liter myse	2,31		2,31

Tine BA plikter som markedsregulator å foreta sin prissetting slik at en i gjennomsnitt for hele landet på de ulike produkter innen hver produktgruppe med utgangspunkt i de fastsatte målpriser på råvareverdi nivå oppnår at a) det samlede prisuttak i markedet i avtaleåret ikke overstiger den fastsatte råvareverdi for den enkelte gruppe og b) konkurransehennende kryssprissubsidiering ikke oppstår.

Øvre prisgrense er målprisen + 8%. Statens landbruksforvaltning (SLF) utfører løpende kontroll og etterkontroll med ordningen med samlet prisuttak og tilhørende prisdifferensiering mellom de enkelte produktgrupper.

Konkrete saker vedrørende konkurransehennende kryssprissubsidiering hører under konkurransemyndighetenes ansvarsområde og behandles av Konkurransetilsynet i henhold til konkurranseloven.

For å utjevne råvareverdien av den melkeråvare som inngår i de ulike prisgruppene, skal det fastsettes utjevningssubsidiering og utjevningstilskudd (Omsetningsloven § 6). Formålet med dette er å gi

melkeprodusentene muligheter for lik pris uavhengig av melkeanvendelse og lokalisering av produksjonen.

2.2 Storfe, sau- og svinekjøtt

Tabell 2.2 Målpriser for avtaleperioden for storfe-, sau- og svinekjøtt

Varegruppe	Representantvare	Målpris, kr pr. kg		
		Endret fra	Endring	Endret til
a. Storfe	Ung okse, alle klasser R og O unntatt R+ (fettgruppe 2-, 2 og 2+)	36,21	1,90	38,11
b. Sau og lam	Lam ¹⁾ , alle klasser R og O unntatt R+ (fettgruppe 2-, 2 og 2+)	44,00	0,00	44,00
c. Gris	Slaktegris kl E (inntil 90 kg)	27,37	0,00	27,37

¹⁾ Unntatt ferske lam i tiden 1. juli til 1. september, samt villsau og dielam.

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer for hele slakt ved Norsk Kjøttvirkes avdelinger i overskuddsområder. Øvre prisgrense er målprisen + 10 %. Gjennomsnittsprisen for året veies etter ukentlige tilførsler.

Jordbruksorganisasjonene påtar seg gjennom markedsregulerende tiltak og prisnoteringer å holde gjennomsnittsprisene på de enkelte vareslag for avtaleperioden på eller under de avtalte målpriser. Som enkelte vareslag regnes i denne forbindelse, "storfe", "sau og lam" og "gris".

2.3 Egg og fjørfekjøtt

Tabell 2.3 Målpriser for avtaleperioden for egg og fjørfekjøtt.

Varegruppe	Representantvare	Målpris, kr pr. kg		
		Endret fra	Endring	Endret til
a. Egg	Egg kl A over 53 g	13,59	0,10	13,69
b. Fjørfeslakt	Fersk kylling, oppb. 750 - 1000 g uten innmat	26,18	0,00	26,18

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for egg av representantvare i løsvekt i brettpakning og for fjørfeslakt ved representantvaren som hel oppbunden kylling i bulkemballasje. Noteringssted for både egg og fjørfeslakt er Prior Norges avdelinger i Sandnes og Rakkestad. Øvre prisgrense er målprisen + 10 %. Gjennomsnittsprisen for året veies etter de ukentlige tilførsler.

Jordbruksorganisasjonene påtar seg gjennom markedsregulerende tiltak og prisnoteringer å holde gjennomsnittsprisene på de enkelte vareslag for avtaleperioden på eller under de avtalte målpriser. Som enkelte vareslag regnes i denne forbindelse, "egg" og "fjørfeslakt".

2.4 Korn

Målprissystemet

Målprisene for korn og oljefrø er definert for vare med basis kvalitet, jf. Forskrift om prissystemet for korn, mel og kraftfôr under markedsordningen for korn. For kornsesongen 2003/2004 er det fastsatt følgende målpriser:

Tabell 2.4 Målprisene for korn

Kornslag	Målpriser, kr. pr. kg		
	Endret fra	Endring	Endret til
Hvete, matkorn	2,26	-0,03	2,23
Rug, matkorn	2,10	-0,03	2,07
Fôrkorn ¹⁾	1,80	-0,03	1,77
Oljvekster	4,39	-0,03	4,36

¹⁾ Intensjonsprisen på bygg er 1,85 kr/kg og intensjonsprisen på havre er 1,62 kr/kg.

Målpris på førkorn for 2003/2004 fastsettes gjennom en sammenveining av andel bygg og havre, hvor det legges til grunn tre års glidende gjennomsnitt ved fastsettelse av dette forholdet. (Mottatt bygg og havre ved de mottaksanlegg som Felleskjøpsgruppen har førstehåndsomsetningen ved.)

Termin tillegg

Statens landbruksforvaltning beregner og fastsetter termin tillegg før 1. juli hvert år. Termin tillegg skal gjenspeile de kapital- og lagerkostnader som markedet har, slik at en får en balansert omsetning gjennom året. Termin tillegg flates ut 1. mars. Markedsregulator skal benytte termin tillegg fastsatt av Statens landbruksforvaltning ved avregning til produsent for korn og oljefrø levert til anleggene der prisene skal noteres. Statens landbruksforvaltning fastsetter praktisering av termin tillegg i forhold til tolladministreringen.

Prisnotering

Prisgrunnlaget er produsentprisnoteringer for basis kvalitet ved et utvalg av mottaksanlegg ved Oslofjorden som fastsettes av Statens landbruksforvaltning. Prisnoteringen skal være eksklusive termin tillegg. Prisene noteres hver uke.

Ved notering av ukespris skal basis produsentpriser veies med de faktiske tilførslene den aktuelle uken til anleggene der det foretas prisnotering. Ved notering av ukespris på førkorn skal ukesprisene for bygg og havre veies med det fastsatte mengdeforholdet mellom bygg og havre (66/34). Ved notering av ukespris på hvete og rug skal prisene for basis kvalitet veies med tilført mengde til prisnoteringsanleggene den aktuelle uken som oppfyller kravene til basis matkvalitet. Noteringspris som gjennomsnitt for året beregnes ved å veie de noterte ukesprisene ved prisnoteringsanleggene med de ukentlige tilførsler til Felleskjøpsgruppens mottaksanlegg og de mottaksanlegg Felleskjøpsgruppen har avtale om å være kornkjøper fra produsent med.

Øvre og nedre prisgrense er til enhver tid definert som målpris +/-5 % pluss termin tillegg for den aktuelle uken. Dersom noteringsprisen overstiger øvre prisgrense mer enn to uker på rad, skal det foretas administrative tollnedsettelse, jf. §§16 og 18 a i Forskrift om endring av forskrift av 18. desember 2000 nr. 1315 om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer.

Statens landbruksforvaltning gir nærmere retningslinjer angående prisnoteringer.

2.5 Grøntsektoren

Bestemmelsen i kap. 2.0 om at prisnoteringen på representantvaren som gjennomsnitt for avtaleperioden ikke skal overstige målprisen, omfatter ikke grønntsektoren.

2.5.1 Poteter

Tabell 2.5 Gjennomsnittlig målpris for matpoteter.

	Målpris, kr. pr. kg		
	Endret fra	Endring	Endret til
Sams bulkvare over 42 millimeter ¹⁾	2,08	0,02	2,10

¹⁾ Poteter levert på utvalgte pakkeri fra produsent, ved 12 feilenheter, ikke justert for frakt til Oslo.

Øvre prisgrense legges 12 % over den til enhver tid gjeldende målpris. Ukentlige målpriser og øvre prisgrenser fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Når markedsaktørene rapporterer til SLF oppgjort pris til produsent, skal antall feilenheter på salgsvaren ut fra pakkeri oppgis. SLF skal regne om hva prisen tilsvarer ved et feilenhetsnivå på 12 ved å nytte en omregningsfaktor tilsvarende 1,3 % pr feilenhet, av oppgitt pris. SLFs registrerte pris ved 12 feilenheter nyttes i forbindelse med administreringen av tollvernet.

2.5.2 Grønnsaker og frukt

Gjennomsnittlig målpris for grønnsaker og frukt økes med 2,0 %. Målpriskurver og øvre prisgrenser fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Tabell 2.6 *Grunnlaget for prisnoteringene i forhold til målprisen for hagebruksprodukter*

Tomater	Kilosvare i 10 kg eske
Agurker	28-stk filmet og pakket i 10 kg eske
Rapidsalat	Pris per stk
Isbergsalat	Pris per stk., 9 stk. i esken. Gjennomsnittsvekt i sesongen: 500 g
Hodekål	Kilosvare i sekk
Blomkål	Pris per stk., 12 stk i esken. Gjennomsnittsvekt i sesongen: 650 g
Rosenkål	Pris per ½ kg. Pakket i plastpose i samlesekk
Gulrot	Buntevare i 7 uker i starten av sesongen. Pris per bunt. Kilosvare i mesteparten av sesongen. Plastpose i samlesekk (2 x plast)
Kepaløk	Kilosvare i sekk. Gammel løk noteres tom. 3. uke i juli året etter høsting
Purre	Bunt og kilo. Pris per enhet. Varene pakkes i kasser
Knollselleri	Bunt og kilo. Pris per enhet. Kilosvarene pakkes i sekk
Reddik	Pris per bunt. Gjennomsnittsvekt regnes til 133 g. (7,5 bunt per kg)
Kruspersille	Pris per storbunt. Storbunt tilsvarer 10 småbunter i volum
Epler	Kilosvare. Epler > 70 mm, pakket på Brett
Pærer	Kilosvare. Pærer > 65 mm, pakket på Brett
Plommer	Kilosvare

Den øvre prisgrense legges 12 % over den til enhver tid gjeldende målpris. Prisene knyttes til kvalitetsgraden *Standard I*. Prisnoteringen som legges til grunn er prisene ved partivis leveranse cif Oslo. Prisene noteres hver tirsdag.

3. FONDSAVSETNINGER

3.1 Landbrukets utviklingsfond (LUF)

Landbrukets utviklingsfond hadde pr 31.12.2002 en kapital på 2 568 mill. kroner. Av kapitalen var 987 mill. kroner innestående beløp i statskassen og 1 581 mill. kroner var i form av utlån. Det ble bevilget 736 mill. kroner til LUF i 2002 (i tillegg ble LUF tilført 20 mill. kroner i engangsmidler). Rammen for tilsagn ble satt til 1013 mill. kroner. Forbruket av midler var 1 122,6 mill. kroner. Ansvar knyttet til innvilgede, ikke utbetalte tilskudd og investeringslån var pr 31.12.2002 på 1 040 mill. kroner.

LUF tilføres 27,0 mill. kroner av overført beløp i 2003. Herav avsettes 17,8 mill. kroner til styrking av fondet og det disponeres 9,2 mill. kroner i engangsmidler over LUF i 2003, som vist i tabell 3.1.

Bevilgningen i 2003 øker fra 541,8 mill. kroner til 560,6 mill. kroner i tillegg til 119 mill. kroner som avsettes til rentestøtteordningen. Fra og med 2004 er bevilgningen redusert med 6,0 mill. kroner til 535,8 mill. kroner. Innvilgningsrammen over LUF reduseres med 1,5 mill. kroner til 831,3 mill. kroner i 2004.

Tabell 3.1 Disponering av engangsmidler over LUF i 2003

Post	Benevning	Mill. kr.
50.11	Landbrukets utviklingsfond	17,8
50.11	Gjenvinning av våtorganisk avfall ORIO	2,2
50.11	Takaksjon	2,0
50.11	Beitetvist tiltak	2,0
50.11	Tiltak mot gåseskader	1,0
50.11	Radiobjeller	2,0
Sum LUF		27,0

Deler av bevilgningen til Landbrukets utviklingsfond flyttes ut av jordbruksavtalen fra budsjettåret 2004 (skogbruk og bioenergi, verdiskaping, konkurransestrategier for norsk mat, sentrale BU-midler og Samisk utviklingsfond). Resten av bevilgningene til LUF opprettholdes på jordbruksavtalen. Dette vil si at LUF beholdes om lag som i dag, men bevilgningene til de ulike tiltakene skjer fra to ulike budsjettkapitler. Det legges opp til en innvilgningsramme for LUF totalt som vist i tabell 3.2. Partene er enige om at avdrag på investeringslån til jordbruket inntektsføres som en del av finansieringen av de ordninger som ligger på jordbruksavtalen. Renteinntektene fordeles med 50 pst. på avtalen og 50 pst. utenfor. Rammen for tiltakene som flyttes ut av avtalen økes med 10 mill. kroner i 2004.

For budsjettåret 2004 blir bevilgningsbehovet for ordninger utenfor avtalen: Innvilgningsrammen på 331,5 mill. kroner fratrukket renteinntekter på 22,5 mill. kroner gir en bevilgning på 309 mill. kroner. Bevilgning til LUF over jordbruksavtalen i 2004 blir 345,8 mill. kroner.

Tabell 3.2: Innvilgningsramme for Landbrukets utviklingsfond. Mill. kroner.

Ordning	Innvilgn. ramme 2003	Innvilgn. ramme 2004
Overføring til SUF	2,0	2,0
VSP matproduksjon	95,0	329,5
Konkurransestrategier for norsk mat	27,5	
Sentrale BU-midler	39,0	
Skogbruk og bioenergi	158,0	
Sum ordninger utenfor jordbruksavtalen	321,5	

Kompetansetiltak	8,0	6,0
KSL	22,5	20,0
Fylkesvise BU-midler eks.rentestøtte	286,0	286,0
Spesielle miljøtiltak	139,0	135,2
Organisert beitebruk ¹	14,6	14,6
Økologisk jordbruk ²	41,2	38,0
Sum ordninger innenfor jordbruksavtalen (eks. rentestøtte)	511,3	499,8

SUM LUF (eks. rentestøtte)	832,8	831,3
-----------------------------------	--------------	--------------

¹Organisert beitebruk: 14,55 mill overført fra underpost 50.13 jf St.prp. nr. 1 (2002-2003)

²Økologisk jordbruk: 41,2 mill overført fra 77.16 jf St.prp. nr. 65 2001-2002)

I tabellen over er rentestøtte som er en del av BU-midlene tatt ut. Innvilgningsrammen for 2003 på denne ordningen var 5% rentestøtte på et lånebeløp på 500 millioner kroner beregnet ut fra serielån med 15 års avdragstid. Bevilgningen til rentestøtteordningen videreføres med 119 mill.kroner og utlånsramme 500 mill.kroner. Forventet forbruk til rentestøtte i 2004 er på 36,7 mill. kroner.

Partene er enige om at rammen for fylkesvise BU-midler videreføres på 286 mill. kroner. Dette fordeles med 143 mill. kroner til tradisjonelt landbruk forvaltet av SND og 143 mill. kroner til utviklingstiltak, hvorav SND forvalter 88 mill. kroner og fylkesmannen 55 mill. kroner.

Når det gjelder fordelingen av midler for tiltak over ordninger som flyttes ut av avtalen, vises det til sluttprotokollen fra forhandlingsmøte 15.05.03.

Innenfor Kompetanseutviklingsprogrammet i landbruket (KIL) prioriteres å utrede behovet for et kompetansekrav i landbruket. Innenfor rammen av KSL prioriteres kurs og kompetanseheving for bønder.

Spesielle miljøtiltak

Tabell 3.3 Oversikt over spesielle miljøtiltak. Mill. kroner.

Ordning	2003	2004
Informasjons- og utviklingstiltak ¹⁾	21,0	18,5
Genressursarbeid ²⁾	6,3	6,8
Norsk landbruksmuseum	3,2	3,2
Bevaringsverdige storferaser	1,0	1,5
Prog. for gjenvinning av våtorganisk avfall	2,3	0 ³⁾
Spesielle miljøtiltak ⁴⁾	97,0	97,0
Områdetiltak ⁴⁾	8,2	8,2
SUM	139	135,2

¹⁾ Avsetningen til 3Q innenfor Informasjons- og utviklingstiltak flyttes ut av avtalen fra 2005.

²⁾ Økningen på 0,5 mill. kroner til forskningsoppgaver.

³⁾ Det avsettes 2,2 mill kroner i engangsmidler til ORIO

⁴⁾ Slås sammen til en post fra 2004.

Det bevilges 18,5 mill. kroner til posten Informasjons- og utviklingsmidler under posten Spesielle miljøtiltak over LUF. I denne posten inngår bl.a. fylkesvise informasjons og utviklingsmidler, innføring av miljøplan og overvåkingsprogrammet 3Q. Det avsettes 4,2 mill. kroner til innføringen av miljøplan (miljøplanråd). Dette vil sammen med midlene for 2003 finansiere 1000 rådgivningsgrupper. Fordelingen av de øvrige midlene på posten fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Genetiske ressurser

Det bevilges 0,5 mill. kroner til forskning på genetiske ressurser i landbruket for 2003 og i tillegg opprettholde bevilgningen på 6,3 mill. kroner til arbeid i genressursutvalgene og i Norsk Genressursråd. Samtidig øremerkes på 0,5 mill. kroner til Genbanken for fjørfe og overføres fra Norsk fjørfelag til Genressursutvalget for fjørfe.

Tilskudd til gamle norske storferaser økes med 0,5 mill. kroner til 1,5 mill. kroner. Ordningen flyttes ut av LUF og over på 74.14 Tilskudd til husdyr.

3.2 Skadefondet for landbruksproduksjon

Tabell 3.4 Skadefondet for landbruksproduksjon. (Mill. kroner)

Budsjett 2003	Endring budsjett	Budsjett 2004	Engangsmidler 2003
0,75	0	0,75 ¹⁾	49

1) Ikke konsekvensjustert bevilgning for 2004.

Deler av bevilgningen til Skadefondet flyttes ut av jordbruksavtalen fra og med budsjettåret 2004 (pålegg planteskadegjørere, frivillig nedslakting mædi / skrapesyke og kompensasjon radioaktivitet).

Erstatning for avlingssvikt i planteproduksjon forenkles ved at erstatningen beregnes pr. vekstgruppe grovfôr, korn, poteter, grønnsaker og frukt/bær. Pr. vekstgruppe pr. foretak settes egenandelen lik for hele landet og heves til 30 pst, minsteutbetalingen settes til 5 000 kroner og det innføres toppavgrensing for utbetaling av erstatning pr. avlingsskade på 500 000 kroner.

Erstatning for svikt i honningproduksjonen forenkles ved at erstatningsutmålingen baseres på dokumentert produksjon og pris. Bestemmelsen om 5 års gjennomsnittsbetraktning ved beregning av erstatninger videreføres.

Endringene gjennomføres fra 01.07.2003.

4. MARKEDSREGULERING

Markedsreguleringen begrenses slik at den fortrinnsvis er et virkemiddel i de viktigste produksjonssektorene for å håndtere temporære overskudd og tilpasning i regionale og sesongmessige svingninger mellom produksjon og forbruk. I situasjoner med overproduksjon kan det være behov for mer omfattende tiltak for å tilpasse markedsført varemengde i forhold til avsetningsmulighetene slik at avtaleprisene kan tas ut. I slike tilfeller kan jordbruket gjennom markedsreguleringsorganisasjonene, med godkjenning og støtte fra Omsetningsrådet, iverksette regulerende tiltak. Slike tiltak forutsettes å kunne bli finansiert av omsetningsavgiftsmidler og/eller midler til avsetningstiltak over jordbruksavtalen. Tiltakene utformes slik at reguleringen skjer på et så tidlig ledd i produksjonskjeden som mulig, og at regulering skjer på billigste måte. Tiltakene skal virke konkurransenøytralt mellom samvirkemessige og ikke-samvirkemessige markedsaktører.

Reguleringseksporten begrenses av WTO-bestemmelsene. Reguleringseksport bør, med unntak for meierisektoren, bare benyttes ved tilfeldige overskudd. Det legges videre vekt på at mulighetene for økt markedsrettet eksport utvikles innenfor rammen av WTO-bestemmelsene.

Det gis ikke anledning til å bevilge investeringstilskudd til reguleringsanlegg.

4.1 Markedsreguleringen på de enkelte sektorer

Markedsreguleringen finansieres av omsetningsavgift og forvaltes av Omsetningsrådet. Markedsreguleringsansvaret er tillagt:

- TINE BA for melk
- Norske Felleskjøp for korn
- Norsk Kjøtt for kjøtt
- Prior Norge for egg og fjørfekjøtt

I grøntsektoren omfatter markedsreguleringen epler og poteter, og ansvaret er tillagt Grøntproducentenes Samarbeidsråd.

4.2 Finansiering av inndraging og omsetning av melkekvoter

Inndraging av melkekvoter finansieres med omsetningsavgift. Vedtak om inndraging av melkekvoter og prisfastsetting på kvoteomdelingen vedtas av avtalepartene.

4.3 Avsetningstiltak

Tabell 4.1 Avsetningstiltak

Ordning	Budsjett 2003	Budsjett 2004
Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk	10,0	10,0
Andre avsetningstiltak for hagebruk og potet	3,9	3,9
Prisnedskrivningstilskudd til potetsprit	19,0	19,0
Skolemekordningen	10,0	10,0
Kadaverhåndtering	5,0	5,0
Produsentsammenslutninger	0,5	0,5
SUM	48,4	48,4

Bevilgede midler over delordningene avsetningstiltak hagebruk og potet og kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk tilføres Fondet for omsetningsavgifter, for å kunne bygge opp kapital til å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak på epler og potet.

Prisnedskrivningssatsene for 100% potetsprit er 7 kr pr. liter, med et tillegg på 3 kr pr. liter for rettifikasjon. Dersom satsene gir et behov som overstiger bevilgningen, skal rettifikasjonsbidraget reduseres.

Det er satt av 10 mill kroner av engangsmidler til bygging av anlegg for kadaverhåndtering i Nord-Norge.

Midler som ikke er øremerket ved jordbruksoppkjøret til avsetningstiltak og markedsbearbeiding, dvs. frie midler, disponeres av Omsetningsrådet etter de retningslinjer som er fastsatt i avtalen. Midlene blir stilt til disposisjon for de samme omsetningsorganer som omsetningsavgiftens midler, slik at Omsetningsrådet på dette punkt følger samme praksis for midlene til markedsregulering og markedsbearbeiding over jordbruksavtalen som er eller blir fastlagt for omsetningsavgiften.

Departementet kan om Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag er enig i det, bestemme at midler som ikke trengs til et av de øremerkede formål, kan brukes til andre formål.

4.4 Driftskreditt til markedsregulering

Etter anmodning fra SLF kan SND yte lån til Tine BA, Norsk Kjøttamvirke, Prior Norge, HOFF Norske Potetindustrier, Norges Pelsdyrslag og Norske Felleskjøp med i alt opp til 80 mill. kroner til dekning av driftskreditt til reguleringsmessige tiltak i avtaletiden. Lånene skal gis mot renter og på vilkår som er vanlig for kassakredittlån i bank til samme tid.

4.5 Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen

Bevilgningen til underpost 70.12 *Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen m.v.* er økt med 10 mill. kroner til 183,1 mill. kroner for 2004.

4.6 Eksportrestitusjon

Bevilgningen til post 70.13 *Eksportrestitusjon* (ordningen med eksportrestitusjon for bearbeidet kjøtt (XRK) og Catering-ordningen) er redusert med 6,0 mill. kroner til 19,0 mill. kr for 2004.

5. PRISTILSKUDD

5.1 Innledning

Alle foretak skal ha et driftssenter. Foretaket gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i. For geografiske differensierte tilskuddsordninger stedfestes som hovedregel foretakets

driftssenter ut fra driftsbygningens beliggenhet. Det kan registreres flere foretak med tilknytning til samme eiendom. I tilfeller der hovedregelen ikke gir et korrekt bilde av foretakets geografiske lokalisering, benyttes følgende prinsipper:

- Foretaket knyttes til driftsbygning på den eiendommen der den produksjonen som har størst andel av foretakets omsetning er plassert.
- Dersom det ikke kan utpekes noe driftssenter for foretaket, skal det knyttes til den landbrukseiendommen som har størst jordbruksareal.
- I tilfeller der foretakets valg av driftssenter fører til økte tilskuddsutbetalinger, og det valgte driftssenteret ikke samsvarer med lokalisering av foretakets hovedproduksjon, kan forvaltningen fastsette annet driftssenter.

5.2 Pristilskudd melk

5.2.1 Grunntilskudd melk

Grunntilskuddet for geitemelk er 184,4 øre/liter.

5.2.2 Distriktstilskudd melk

Tabell 5.1 Distriktstilskudd for melk.

Sone	Sats, kr pr liter
A ¹⁾	0,00
B	0,08
C	0,23
D	0,32
E	0,42
F	0,55
G	0,80
H	1,01
I	1,59
J	1,68

1) omfatter landet utenom sone B-J.

Det kan gis tilskudd for inntil 1 536 mill liter melk.

5.2.3 Tilskudd til små konsummelkmeierier

I den midlertidige ordningen med et tilskudd til små konsummelkmeierier finansiert over underpost 73.13, gis det et tilskudd på 75 øre pr. liter for mengde behandlet melk inntil 5 mill. liter og 80 øre pr. liter for mengde behandlet melk mellom 5 og 10 mill. liter.

Som en følge av at ny markedsordning for melk først iverksettes fra 01.01.2004, videreføres den midlertidige ordningen frem til 31.12.2003. For Gausdalmeieriet og Jæren Gårdsmeieri utbetales tilskuddet uavhengig av melkefordelingen mellom selskapene.

For uavhengige konsummelkmeierier med egne melkeleverandører gis i tillegg et midlertidig tilskudd i 2-halvår 2003, innenfor en samlet ramme på 13 mill. kroner. Av denne rammen dekkes 6 mill. kroner innenfor prisutjevningsordningen og 7 mill. kroner av engangsmidler på jordbruksavtalen. Midlene utbetales i månedlige beløp. Denne delordningen gjelder kun for meierier etablert med egne melkeleverandører før 15.05.2003.

5.3 Pristilskudd kjøtt og egg

5.3.1 Grunntilskudd kjøtt

Tabell 5.2 Gjennomsnittlig sats for grunntilskudd til kjøtt.

Dyreslag	Sats, kr pr kilo 1. halvår 2003	Sats, kr pr kilo 2. halvår 2003	Sats, kr pr kilo 2004
Okse, ku, kalv	1,81	0,65	0,00
Svin	0,00	0,00	0,00
Sau og lam	3,81	3,71	3,81
Geit	5,15	5,15	5,15

Det skal ikke gis grunntilskudd for lam med slaktevekt lavere enn 13,1 kg, med unntak av lam av villsausage.

Fastsettingen av satser skal primært gjøres én gang pr år. Satsene for grunntilskudd fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

5.3.2 Distriktstilskudd kjøtt

Tabell 5.3 Distriktstilskudd for kjøtt

Sone	Dyreslag	Sats, kr pr kg 2003	Endring	Sats kr pr. kg 2004
1	Storfe, sau og geit	0,00		0,00
2	Storfe, sau og geit	4,05		4,05
3	Storfe, sau og geit	6,55		6,55
4	Storfe og geit	10,20	0,30	10,50
4	Sau	12,20	0,30	12,50
4	Gris	5,40		5,40
5	Storfe og geit	11,10		11,10
5	Sau	13,00		13,00
5	Gris	5,40		5,40
Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal	Gris	0,54		0,54
Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Trøndelag	Kylling og kalkun	0,20		0,20

Det kan gis tilskudd for inntil 186 mill. kg kjøtt.

5.3.3 Distriktstilskudd egg

Tabell 5.4 Distriktstilskudd for egg

Område	Sats, kr pr kg 2004
Vestlandet (unntatt Rogaland), Trøndelag og Nord-Norge	0,40

Det kan gis tilskudd for inntil 44 mill. kg egg.

5.4 Tilskudd til norsk ull

Grunnlaget for tildeling av tilskudd til ull omfatter også ullmengden på ulne skinn og pelsskinn. Statens landbruksforvaltning har ansvaret for differensiering av satsene. Det gjennomsnittlige tilskuddsbeløp til norsk ull videreføres med 32,- kr pr kilo.

5.5 Tilskudd til grønt- og potetproduksjon

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til grønt- og potetproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 6.

5.5.1 Definisjoner

- **Frukt:** Epler, pærer, plommer, kirsebær og moreller til konsum og konservermarkedet.
- **Bær:** Jordbær, bringebær, solbær, rips, stikkelsbær og hageblåbær til konsum og konservermarkedet.
- **Veksthusgrønnsaker:** Tomat, slangeagurk og salat til konsummarkedet (inkl. salat på friland).
- **Poteter:** Matpotet: rå, uskrellet potet i vasket eller uvasket tilstand som frembys til forbruker, og potet til konsum som er bearbeidet gjennom oppdeling, skrelling og/eller koking.
- **Tilskuddsberettigede områder:** Soner for distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker er lik soner for areal- og kulturlandskapstilskudd, jf. kap 6.7.3. Distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge gis for poteter dyrket i Nordland, Troms og Finnmark.
- **Omsetningsledd:** Fruktlager, grossister og konserverindustri godkjent av Statens landbruksforvaltning. Godkjente foretak i markedsordningen for poteter.

5.5.2 Grunnlag for tilskudd

Grunnlaget for distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge, er produkter som er levert i perioden 01.01. - 31.12. året før utbetalingsåret. Det er en forutsetning for utbetaling at kvantumet i revisorbekreftet årsoppgave samsvarer med eller er større enn kvantumet i søknaden.

Foretak som søker om distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og som samlet leverer under følgende minstekvantum er ikke tilskuddsberettiget:

Tabell 5.5 Minstekvantum distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker

Produkt	Minstekvantum
Frukt	2 000 kg
Bær	1 000 kg
Samlet for tomat og slangeagurk	2 000 kg
Salat	5 000 stk

5.5.3 Satser

Distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge er gitt med en sats på kr 1,00 kr/kg matpotet. Distrikts- og kvalitetstilskuddet for frukt, bær og veksthusgrønnsaker differensieres mellom grupper av produkter og soner, og er satt lik null over maksimalt kvantum for den enkelte produktgruppe.

Tilskuddet avgrenses i tillegg av et maksimalt beløp pr. foretak. Maksimalbeløpet er differensiert mellom soner, og gjelder alle produksjoner sett under ett. Ved ulike satser innenfor en produktgruppe med felles maksimalkvantumsavgrensning, prioriteres produkter med høyeste sats først ved tilskuddsberegningen.

Tabell 5.6 Satser for distrikts- og kvalitetstilskudd frukt, bær og veksthusgrønnsaker

Satser for distrikts- og kvalitetstilskudd for grøntproduksjon 2003 ¹									
Produksjon	Intervall		Arealsoner og sats i kr pr. kg/stk.						
	Fra	Til	1	2	3	4	5	6	7
Epler		40 000 kg	1,18	1,58	1,58	1,58	3,48	0,00	0,00
Pærer			1,18	1,58	1,58	1,58	3,48	0,00	0,00
Plommer	1		1,18	1,58	1,58	1,58	3,48	0,00	0,00
Kirsebær			1,18	1,58	1,58	1,58	3,48	0,00	0,00
Moreller			1,87	2,27	2,27	2,27	4,17	0,00	0,00
Bær	1	20 000 kg	1,00	1,00	1,00	2,30	2,30	3,80	3,80
Tomat	1	75 000 kg	0,99	0,99	0,99	1,98	1,98	2,97	2,97
Slangeagurk	1	110 000 kg	0,58	0,58	0,58	1,17	1,17	1,75	1,75
Salat	1	160 000 stk.	0,36	0,36	0,36	0,72	0,72	1,08	1,08
Maksimalbeløp			74 800	90 800	90 800	148 500	166 800	222 750	222 750

1) For utbetaling i 2004.

5.6 Frakttilskudd

Tabell 5.7 Frakttilskudd, mill kr

Ordning	2003	2004
Frakttilskudd for slakt	74,5	64,5
Frakttilskudd for egg	6,0	7,0
Frakttilskudd korn/kraftfôr	156,8	156,8
SUM	237,3	228,3

Det gis tilskudd til frakt av matkorn fra innlandet til produksjonsanlegg for matmel i overskuddsområdet (Bjølsen og Skien).

Tabell 5.8 Gjennomsnittlige tilskuddssatser i kr/kg for fraktordningene for kjøtt

Fraktsatser kjøtt	Kr/kg 2004
Innfrakt	0,235
Mellomfrakt helt slakt, T1	0,200
Mellomfrakt stykket/skåret vare - NII	0,144
Annet tilskudd, skjema A Nord-Norge ¹⁾	0,412

1) Fra 01.01.04 avvikles Annet tilskudd for Sør-Norge.

Tabell 5.9 Tilskuddssatser for innfrakt egg, øre pr. kg

Sone	Sats (øre pr kg) 2004	
	Sør-Norge	Tillegg Nord-Norge
0	0	0
1	12	52
2	18	82
3	25	113
4	33	143
5	40	176
6	46	202

5.7 Prisedskriving av norsk korn

Avsetning til prisedskrivingstilskuddet til norsk korn og oljefrø settes til 432,9 mill. kroner for 2003 og 2004.

Tabell 5.10 Sats for prisedskriving av norsk korn

Vekst	Sats, øre pr. kg
Korn	33,8
Oljefrø, lupiner og åkerbønner	155,0
Førerter	70,0

5.8 Tilskudd til matkorn

Tilskuddet beregnes av Statens landbruksforvaltning som en refusjon av toll på importert matkorn. Ordningen flyttes ut av avtalen fra 01.01.04.

6. DIREKTE TILSKUDD

6.1 Produksjonstilskudd

Ordningene i kap. 6 er regulert i Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket, som ble vedtatt 22. mars 2002 og trådte i kraft 1. juli 2002. Satsene som fastsettes i jordbruksoppgjøret er foreløpige, og Landbruksdepartementet kan etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag justere satsene innenfor bevilgningen. Bestemmelsene om stedfesting av foretakets driftssenter gjelder som gjengitt i kap. 5.1.

6.1.1 Søknadsfrist og registreringstidspunkt

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31.07 og 20. januar med registreringsdato 01.01.

20. august kan det søkes om:

- driftstilskudd til melkeproduksjon
- driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon
- tilskudd til husdyr
- tilskudd til dyr på utmarksbeite
- areal- og kulturlandskapstilskudd
- tilskudd til dyrking av fôr i fjellet
- driftsvansketilskudd for brattlendte bruk
- tilskudd til seterdrift med melkeproduksjon
- omleggingstilskudd til økologisk landbruk
- arealtilskudd til økologisk landbruk
- tilskudd til økologisk husdyrproduksjon
- tilskudd til endret jordarbeiding

20. januar kan det søkes om:

- driftstilskudd til melkeproduksjon
- driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon
- tilskudd til husdyr
- tilskudd til bevaringsverdige storferaser
- tilskudd til økologisk husdyrproduksjon
- distrikts- og kvalitetstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker (jf. kap. 5.5)
- distriktstilskudd til potetproduksjon i Nord-Norge (jf. kap. 5.5)

6.2 Driftstilskudd til melkeproduksjon

Vilkårene for å kunne motta driftstilskudd til melkeproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 3.

Søknadsfristen er 20. august med registreringstidspunkt 31.07 og 20. januar med registreringstidspunkt 01.01.

For driftstilskudd til melkeproduksjon og driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon kan det samlet gis tilskudd inntil 27 100 foretak.

Tilskuddet beregnes etter de foreløpige satser som framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6.1 Foreløpige satser kroner pr. foretak pr. år 2004

	5 kyr eller mer pr. foretak, kr/foretak	4 kyr pr. foretak, kr/foretak	3 kyr pr. foretak, kr/foretak	2 kyr pr. foretak, kr/foretak	1 ku pr. foretak, kr/foretak
Kumelk, Sør-Norge	59 000	47 200	35 400	23 600	11 800
Kumelk, Sør-Norge ¹⁾	64 000	51 200	38 400	25 600	12 800
Kumelk, Nord-Norge	65 000	52 000	39 000	26 000	13 000
	Ved 27 geiter eller flere pr. foretak, kr/foretak		Redusert utbetaling pr. geit når det er færre enn 27 geiter pr. foretak, kr/geit		
Geitemelk	65 000		2 407		

- 1) Gjelder fylkene Østfold, Vestfold, Oslo, Akershus og kommunene Røyken, Hurum, Lier og Drammen i Buskerud

Definisjonene av dyreslag under kap. 6.4.2. gjelder tilsvarende.

Både for bruk med kumelk og geitemelk skal det ikke utbetales driftstilskudd i melkeproduksjonen for mer enn 59 000 kr pr. bruk i Sør-Norge, men 64 000 kr pr. bruk i fylkene Østfold, Vestfold, Oslo og Akershus og kommunene Røyken, Hurum, Lier og Drammen i Buskerud fylke. For Nord-Norge er tilsvarende grense 65 000 kr pr. bruk.

Det gis ett driftstilskudd pr. samdrift. Satsen for samdrifter i kumelkproduksjon i Sør-Norge er kr 163 000 når samdrifta har 2 medlemmer og kr 217 000 når samdrifta har 3 eller flere medlemmer. For samdrifter med to og tre medlemmer i fylkene Østfold, Vestfold, Oslo, Akershus og ovennevnte kommuner i Buskerud, er driftstilskuddet fastsatt til hhv. kr 173 000 og 232 000. For samdrifter i geitemelk- og kumelkproduksjon i Nord-Norge er satsen kr 175 000 for samdrifter med 2 medlemmer og kr 235 000 for samdrifter med 3 eller flere medlemmer.

For samdrifter etablert før 1. juli 2001 og med fire eller flere medlemmer ble det i jordbruksavtalen 2001/2002 etablert en overgangsordning. Disse samdriftene får beregnet ekstra tilskudd tilsvarende ett ordinært driftstilskudd pr. medlem utover tre. Dette tilskuddet avtrappes lineært over 4 år (regnet fra 01.07.01), dvs. $\frac{3}{4}$ i 2002, $\frac{1}{2}$ i 2003 og $\frac{1}{4}$ i 2004.

6.3 Driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 6.

Søknadsfristen er 20. august med registreringstidspunkt 31.07 og 20. januar med registreringstidspunkt 01.01.

For driftstilskudd til melkeproduksjon og driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon kan det samlet gis tilskudd til 27 100 foretak.

Satsen er kr 1 000 pr. ammeku, regnet fra første ammeku, for foretak med 6 til 40 ammekyr, og kr 40 000 pr. foretak for foretak med mer enn 40 ammekyr. Satsene videreføres for 2004.

Definisjonene av dyreslag nedenfor under kapittel 6.4.2. gjelder tilsvarende.

6.4 Tilskudd til husdyr

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til husdyr står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 første ledd.

For hester, sauer og ammegeiter er søknadsfristen 20. januar med beregningsgrunnlag 01.01. For slaktegris er søknadsfristen 20. januar og beregningsgrunnlaget antall dyr solgt til slakt foregående kalenderår. For øvrige dyreslag er søknadsfristen 20. august med beregningsgrunnlag 31.07 og 20. januar med beregningsgrunnlag 01.01.

Søkere som kan dokumentere at de deltar i prosjektet "Friskere geiter", og hvor mange geiter dette gjelder, kan tildeles tilskudd til husdyr for disse geitene, selv om de ikke er i anlegget på registreringstidspunktet.

Dersom foretaket har slaktet sine husdyr som følge av veterinære restriksjoner med hjemmel i husdyrloven utmåles tilskuddet på grunnlag av dyretallet ved siste registreringstidspunkt før nedslakting. Tilskuddet kan utmåles på denne måten i en eventuell pålagt oppholdsperiode, samt i en nødvendig oppbygningsperiode der foretaket igjen starter med hold av samme husdyrslag og der besetningen bygges opp mot et omfang som står i et rimelig forhold til antall husdyr som foretaket disponerte før nedslaktingen

Det kan gis tilskudd for antall høner oppgitt ved forrige registreringstidspunkt dersom søker har opphold mellom to innsett på registreringstidspunktet og det foreligger kontrakt på kjøp av nye høner.

Hester som etter skriftlig avtale holdes i pensjon og (oppstalling) i vinterhalvåret mot godtgjørelse regnes også som disponert av foretaket når foretaket har ansvaret for stellet av hestene

6.4.1 Satser

Tilskuddet blir avgrenset til et maksimalt beløp pr. søker. For 2004 er maksimalbeløpet 150 000 kroner for alle søkere, unntatt for samdrifter i melkeproduksjon med maksimalt beløp på 270 000 kroner pr foretak. Tilskuddet til lammeslakt inngår ved beregning av maksimalbeløpet.

Tabell 6.2 Foreløpige satser, kr pr. dyr pr. år, 2004

Dyreslag	Intervall	Sats i kr/dyr ¹⁾	Maksimalt antall dyr støtteberettiget	
Melkeku, ammeku ²⁾	1-16	3 330	340 100	
	17-25	2 000		
	26-50	1 000		
Storfe ²⁾	1-250	768	648 100	
Melkegeit ²⁾	1-125	1 195	61 100	
	126-250	725		
Sau/ammegeit over 1 år pr 1. jan.	1-75	591	1 053 300	
	76-200	134		
	201-300	35		
Lammeslakt	kvalitet O og bedre	120		
	kvalitet O- og dårligere	60		
Kjeslakt	over 3,5 kg	60		
Avlsgris ²⁾			64 800	
	- Sør-Norge	1-70		832
	- Nord-Norge	1-25		1 122
		26-70		832
Slaktegris	1-1 400	40	1 190 000	
Verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess ²⁾			Verpehøner: 3 623 900	
	- Sør-Norge	1-5 000		16
	- Nord-Norge	1-1 000		30
		1 001-5 000		16
Hest 2 år og eldre	1-40	400		

1) Satsen er null kroner pr dyr over de beskrevne intervaller.

2) For melkeku, ammeku, storfe, melkegeit, avlsgris, verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess utbetales tilskuddet etter søknad 20. august med grunnlag i 50 prosent av sats.

6.4.2 Dyreslag

Definisjon av dyreslag under punkt 6.4.1:

- *Melkeku*: Ku som har kalvet minst en gang og som er satt inn i produksjon av melk innenfor gjeldende ordninger om produksjonsregulering av melkeproduksjon
- *Ammeku*: Ku som har kalvet minst en gang og som ikke er melkeku.
- *Melkegeit*: Geit som har kjeet minst en gang og som er satt inn i produksjon av melk innenfor gjeldende ordninger om produksjonsregulering av melkeproduksjon
- *Ammegeit*: Geit som har kjeet minst en gang og som ikke er melkegeit
- *Avlsgriser*: Purker som har født minst ett kull, og råner som er satt inn i avlen..
- *Slaktegriser*: Griser solgt til slakt samt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg
- *Verpehøner*: Høner som er minst 20 uker gamle, unntatt livkyllinger for salg.
- *Sau*: Over 1 år pr 01. januar.
- *Kje*: Over 3,5 kg slaktevekt.

6.4.3 Tilskuddsberettigede områder

Nord-Norge: Nordland, Troms og Finnmark. *Sør-Norge*: Resten av landet.

6.5 Tilskudd til dyr på utmarksbeite

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til dyr på utmarksbeite står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 1.

Søknadsfristen er 20. august med registreringstidspunkt 31.07.

Tabell 6.3 Foreløpige satser for beregning av tilskudd 2004

Dyreslag		Satser kroner pr. dyr	Maks. antall støtteberettigede dyr
Kyr, storfe, hester	Alle dyr	250	260 400
Sauer, lam, geiter og kje	Alle dyr	84	2 212 900

Definisjonene av dyreslag under kap. 6.4.2. gjelder tilsvarende. Tilskudd ved veterinære restriksjoner, se kap. 6.4 tilskudd til husdyr.

6.6 Tilskudd til bevaringsverdige storferaser

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til bevaringsverdige storferaser står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 2.

Søknadsfristen er 20. januar med registreringstidspunkt 01.01.

Tilskuddet beregnes etter en sats på 900 kroner pr. dyr. Det gis kun tilskudd for 2 gårdsokser av samme rase pr. foretak.

6.7 Areal- og kulturlandskapstilskudd

Vilkårene for å kunne motta areal- og kulturlandskapstilskudd står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 5 første ledd.

Søknadsfristen er 20 august med beregningsgrunnlag 31.07.

6.7.1 Satser

Maksimalt tilskuddsberettiget areal er 9,7 mill daa (inkl. innmarksbeite)

Tabell 6.4 Foreløpige satser, kr pr. daa

Vekst	Intervall Dekar	Sone						
		1	2	3	4	5	6	7
Jordbr. areal	Alt areal	200						
Tilleggssatser:								
Grovfôr	0-200	87	12	111	203	238	268	
Korn	Alt areal	60	116	210				
Potet	Alt areal	79				900	1200	
Grønnsaker	0-30	600				1700		
Frukt og bær	0-30					1200		
Grønnsaker	over 30	100						
Frukt og bær	over 30	100						

6.7.2 Vekstgrupper

Tabell 6.5 Vekstene er delt inn i følgende vekstgrupper

Vekstgruppe	Vekst
Grovfôr	Fulldyrka eng, overflatedyrka engareal til slått og beite, innmarksbeite, nepe, kålrot til fôr, fôrbete, raigras, fôrraps, fôrmargkål, grønnfôrnepe og øvrige grønnfôr- og silovekster
Korn	Hvete, rug, rughvete, bygg, havre, oljevekster, erter og bønner til konservering, engfrø og annet frø til modning, korn til krossing
Poteter	Poteter
Grønnsaker	Matkålrot og grønnsaker på friland (inkl. urter og karve)
Frukt og bær	Epler, pærer, plommer, moreller, kirsebær, jordbær, andre bær, planteskoler og blomsterdyrking på friland

6.7.3 Soneinndeling

Tabell 6.6 Landet er delt inn i følgende soner

Sone	Område	Kommuner
1	Østfold Akershus/Oslo Hedmark Buskerud Vestfold	Alle kommuner unntatt Rømskog Vestby, Ski, Ås, Frogn, Nesodden, Oppegård, Bærum, Asker Hamar, Ringsaker, Løten, Stange Drammen, Hole, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Lier, Røyken, Hurum
2	Rogaland	Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg
3	Østfold Akershus Hedmark Oppland Buskerud Telemark Rogaland	Rømskog Resten av Akershus Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Elverum Lillehammer, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Jevnaker, Lunner, Gran, Søndre Land Kongsberg, Ringerike, Modum Porsgrunn, Skien, Siljan, Bamble, Sauherad, Bø, Nome Strand, Bjerkreim, Gjesdal
4	Sør-Trøndelag Nord-Trøndelag	Trondheim, Ørland, Rissa, Bjugn, Meldal, Orkdal, Melhus, Skaun, Klæbu, Malvik Steinkjer, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Snåsa
5	Hedmark Oppland Buskerud Telemark Aust-Agder Vest-Agder Rogaland Hordaland Sogn og Fjordane Møre og Romsdal Sør-Trøndelag Nord-Trøndelag	Resten av Hedmark Resten av Oppland Resten av Buskerud Resten av Telemark Hele fylket utenom kommunene Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg, Strand, Bjerkreim og Gjesdal Resten av Sør-Trøndelag Resten av Nord-Trøndelag
6	Nordland Troms	Hele fylket unntatt kommunene Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen
7	Troms Finnmark	Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen

6.7.4 Jordbruksareal

- fulldyrket jord er areal som er dyrket til vanlig pløedybde, og som kan fornyes ved pløying.
- overflatedyrket jord er areal som for det meste er ryddet og jevnet i overflaten, slik at maskinell høsting er mulig.

- innmarksbeite er areal som blir benyttet som beite, og som ikke kan høstes maskinelt. Arealet skal være avgrenset med permanent gjerde mot utmark, med mindre området har naturlige avgrensninger som elver, fjell og lignende. Innmarksbeite er avgrenset areal fratrukket restarealer av skog, sumper, dammer og fjell som pr. enhet er større enn 0,5 daa. Minst 50 % av innmarksbeitet må være dekket av nyttbare grasarter. Alt nytt areal skal godkjennes av kommunen i hvert enkelt tilfelle. Fylkesmannen kan fastsette ytterligere krav der dette er formålstjenlig.
- Areal skal beregnes i horisontalplanet, og følger for øvrig måleprinsipper som ligger til grunn for nasjonal standard for kartdata (SOSI-standard). Kategoriene av jordbruksareal følger klassifikasjonene for markslagskart i SOSI-standard.

6.7.5 Arealgrunnlag

- Alt grovfôrareal skal som hovedregel høstes eller avbeites minst én gang i løpet av vekstsesongen.
- Vekster på areal som i sum er mindre enn ett dekar er ikke berettiget areal- og kulturlandskapstilskudd.
- Utleie av areal som beite til sports-/hobbyhester i pensjon om sommeren kan tas med i arealgrunnlaget til utleieren. Sports-/hobbyhest er hest som er minst to år gammel som det ikke utbetales tilskudd til husdyr for. Avtale om beiting med sportshester skal foreligge skriftlig og vedlegges søknaden.

Produksjon av grovfôr for salg:

- Dersom grovfôr blir produsert for salg, er det et krav at grovfôret er gjort lagringsdyktig og blir tatt ut fra selgers lager, dvs. at det selges som høy eller ensilert gras, leveres fra rôtvekstlager, eller blir brikettert.
- Salg er avhendelse av en spesifisert mengde høy eller surfôr til regningssvarende pris. Alt annet salg av grovfôr skal regnes som bortleie av vedkommende jordbruksareal.

Avgrensning av tilskuddsberettiget areal:

Tilskuddsberettiget areal avgrenses på følgende måte:

1. Innmarksbeitearealet avgrenses først ved at det maksimalt kan godkjennes det antall dekar pr. beitedyr som går fram av tabellen nedenfor.

Tabell 6.7 Avgrensning av tilskuddsberettiget innmarksbeiteareal

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hest 2 år og eldre	5,5	6	7,5
Melkeku og ammeku	7	7,5	9
Storfe, lama, alpakka, esel og hester i pensjon i beitesesongen	3	4	5
Sauer 1 år og eldre pr. 01.06 evt. ved beiteslipp	2,2	2,8	3,3
Sauer 1 år og eldre pr. 01.06 evt. ved beiteslipp og som ikke går på utmarksbeite	3,7	4,2	5,0
Melkegeiter, ammegeiter, utgangersau og hjort	2	2,5	3

2. Deretter foretas det en normering av innmarksbeitearealet med faktor 0,6, dvs. at 1 daa innmarksbeite = 0,6 daa fulldyrket/overflatedyrket areal. Innmarksbeiteareal ut over dette tas ikke med videre i beregninga.
3. Til slutt avgrenses grovfôrarealet
 - a) Maksimalt antall daa grovfôrareal som kan godkjennes pr. grovfôrdyr framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6.8 Avgrensning av tilskuddsberettiget grovfôrareal

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hester	12	13	15
Melke- og ammeku	14	15	18
Storfe, hjort, lama, alpakka, esel og hester i pensjon i beitesesongen	5	5,5	6,5
Melkegeiter og ammegeiter	1,75	2	2,25
Sau 1 år og eldre pr. 01.06 evt. ved beiteslipp	1,9	2,2	2,5
Uteangersau	1	1,25	1,5
Avlspurker, struts og kaniner	0,75	1	1,25
Sauer 1 år og eldre pr. 01.06 evt. ved beiteslipp og som ikke går på utmarksbeite	2,8	3,1	3,6

Arealer der det produseres grovfôr til oppdrett av dyreslag som ikke er nevnt i tabell 6.8, kan tas med i arealgrunnlaget for areal- og kulturlandskapstilskuddet i særlige tilfeller. Normert arealbehov fastsettes av kommunen.

- b) og tilskuddsberettiget areal til produksjon av grovfôr for salg. Se for øvrig foregående avsnitt om produksjon av grovfôr for salg. Nedre grenser for avling i kg pr. daa ved salg av grovfôr framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6.9 Beregning vedr. salg av grovfôr

	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Høy	400	375	325
Surfôr	1000	950	800

Etter eventuelle avgrensninger med grunnlag i punktene 1-3 ovenfor framkommer tilskuddsberettiget grovfôrareal for foretaket. Grovfôrareal utover dette er ikke tilskuddsberettiget.

6.8 Tilskudd til dyrking av fôr i fjellet

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til dyrking av fôr i fjellet står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 5 andre ledd nummer 1. Søknadsfristen er 20. august med registreringstidspunkt 31.07. Tilskuddet gis for fulldyrka og overflatedyrka areal. Fulldyrka og overflatedyrka areal er definert under kap. 6.7.4.

Tabell 6.10 Foreløpige satser, kr. pr. daa

Areal i avstand 5-15 km:	59
Areal i avstand over 15 km:	98

6.9 Driftsvansketilskudd for brattlendte bruk

Vilkårene for å kunne motta tilskudd for brattlendte bruk står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 5 andre ledd nummer 2. Søknadsfristen er 20. august med registreringstidspunkt 31.07. Tilskuddet gis for fulldyrka og overflatedyrka areal. Fulldyrka og overflatedyrka areal er definert ovenfor under kap. 6.7.4.

Tabell 6.11 Foreløpige satser, kr. pr. daa

Bratt areal, 1-50 daa	210
Bratt areal, over 50 daa	0

6.10 Tilskudd til seterdrift med melkeproduksjon

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til seterdrift med melkeproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 4. Søknadsfristen er 20. august med registreringstidspunkt 31.07. Tilskuddet beregnes etter en foreløpig sats på kr 13 000 pr. seter. Når det er felles seter blir satsen delt på antall medlemmer i fellessetra. Samdrifter teller som ett medlem i fellessetre.

6.11 Tilskudd til endret jordarbeiding

Ordningen skal omfatte følgende deltiltak med tilhørende satser:

Tabell 6.12 Foreløpige tilskuddssatser for endret jordarbeiding. Kr pr dekar.

Tiltak	Erosjonsrisikoklasser ¹	Kr/daa	
Arealer som ikke jordarbeides om høsten ²	1 Liten erosjonsrisiko	40	
	2 Middels erosjonsrisiko	60	
	3 Stor erosjonsrisiko	110	
	4 Svært stor erosjonsrisiko	140	
Lett høstharving	Alle klasser	30	
Direktesådd høstkorn	Alle klasser	40	
Høstkorn sådd etter lett høstharving	Alle klasser	30	
Fangvekster	Alle klasser	For Østfold, Oslo og Akershus, Hedmark og deler av Oppland ³	110
	Alle klasser	For resten av landet	70
Grasdekte vannveier /-striper i åkerarealer og i ompløyd eng	Alle klasser	4 kr pr meter	
Flomutsatte arealer som ikke jordarbeides om høsten	1 Liten erosjonsrisiko	60	
	2 Middels erosjonsrisiko		
Arealer som ikke jordarbeides om høsten som er utsatt for vinderosjon	1 Liten erosjonsrisiko	60	
	2 Middels erosjonsrisiko		

¹ Klassifisering i henhold til "Veileder for prioritering av arealer for tilskudd til endret jordarbeiding" utarbeidet av Jordforsk og utgitt av Landbruksdepartementet, 2. utgave 1993, jf. også erosjonsrisikokart utarbeidet av NIJOS.

² Gjelder arealer nyttet til korn, oljevekster, erter, frøeng siste høstingsår, grønngjødsling og grønnefôrvekster sådd med liten radavstand og der en bare høster overjordiske deler.

³ For Oppland i kommunene: Skjåk, Lesja, Dovre. Lom, Vågå, Sel, Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Øyer, Lillehammer, Gausdal, Gjøvik, Vestre Toten og Østre Toten.

6.12 Tilskudd til økologisk landbruk

Tilskuddet gis til foretak som disponerer areal eller husdyr når produksjonen skjer etter bestemmelsene i forskrift av 5. mai 1998 nr. 402 om produksjon og merking av økologiske landbruksvarer. Arealer og husdyr må inspiseres og godkjennes av Debio i løpet av året. Som hovedregel er arealgrunnlaget det samme for tilskudd til økologisk landbruk som for areal- og kulturlandskapstilskudd. Unntakene er beskrevet nedenfor.

Fristen for å søke om omleggings- og arealtilskudd til økologisk landbruk er 20. august. For tilskudd til økologisk husdyrproduksjon er det de samme søknadsfrister som for tilskudd til husdyr pr. dyreslag.

Definisjoner

- Økologisk landbruksproduksjon: Økologisk landbruksproduksjon er landbruksproduksjon som tilfredsstiller produksjonskravene i forskrift om produksjon og merking av økologiske landbruksvarer av 5. mai 1998.
- Karenstid: Karenstid er tiden fra påbegynt omlegging av en produksjon til produksjonen kan godkjennes som økologisk drevet. Arealet defineres i karenstiden som karenstidens areal.

Omleggingstilskudd til økologisk landbruk

Tilskuddet gis som et engangstilskudd for arealer som er under omlegging til økologisk landbruk. Tilskuddet gis pr dekar uavhengig av vekst. Bestemmelsene om avgrensning av tilskuddsberettiget areal for AK-tilskudd anvendes ikke ved beregning av omleggingstilskudd. For vekster med mer enn 1 år i karens, utbetales omleggingstilskuddet for ett av karensårene. I de andre karensårene utbetales ikke tilskudd til økologisk landbruk. Det er et krav at arealer det er utbetalt omleggingstilskudd for må drives økologisk minst 5 år etter omlegging.

Arealtilskudd til økologisk landbruk

I tillegg til vekster som er berettiget areal- og kulturlandskapstilskudd, er arealer til grønn gjødsling og arealer som brakkes berettiget arealtilskudd til økologisk landbruk. For at arealet kan godkjennes som grønn gjødsling, må alt plantemateriale brukes til grønn gjødsling, ikke brukes til fôr eller beites. Inntil 50 % av foretakets økologisk drevne arealer i vekstgruppene korn, potet, grønnsaker, frukt og bær kan nyttes til grønn gjødsling og være berettiget arealtilskudd. Foretak som finner det hensiktsmessig å bruke mer enn 50 prosent av økologisk drevet areal i vekstgruppen korn, potet, grønnsaker, frukt og bær til grønn gjødsling kan søke Fylkesmannen om dispensasjon fra denne bestemmelsen, men det kan ikke gis arealtilskudd for grønn gjødsling oftere enn hvert 3. år for samme areal.

Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon

Det kan gis tilskudd til foretak som driver økologisk husdyrproduksjon eller har startet omlegging til slik produksjon. Definisjon av dyreslag er de samme som i tilskudd til husdyr.

Satser for tilskudd til økologisk landbruk.

Tabell 6.13 Foreløpige satser for beregning av tilskudd til økologisk landbruk

Vekst Dyreslag	Omleggings- tilskudd, kr pr. daa	Areal- tilskudd, kr pr. daa	Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon, kr pr. dyr pr. år ¹	
			AK-sone 1-4	AK-sone 5-7
Korn til modning, poteter, grønnsaker, frukt og bær	750	250		
Grønn gjødsling	750	550 ²		
Innmarksbeite ³	0	55		
Annet areal som blir dyrket økologisk	750	55		
Melkeku og ammeku			630	880
Andre storfe			190	280
Sau over 1 år pr 1. januar			100	130
Melkegeit, ammegeit			70	90
Avlsgris			250	250
Slaktegris			40	40

¹ Tilskuddet gis fra og med første søknadsomgang etter at omlegging starter

² Arealtilskudd for inntil 50 % av areal til korn, potet, grønnsaker, frukt og bær.

³ Arealet normeres med faktor 0,6

Tabell 6.14 Fordeling av bevilgning til økologisk jordbruk. Mill. kroner.

Post	Ordning	Budsjett 2003	Budsjett 2004
74.14 ¹⁾	Omleggingstilskudd	39,0	40,0
74.14 ¹⁾	Areal-/ husdyrtilskudd	24,3	34,7
77.13	Forskning innen økologisk produksjon	8,0	8,0
77.11	Organisasjoner ²⁾	3,0	2,6
50.11	Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk	41,2	38,0
SUM		115,5	123,3

¹⁾ Overføres fra underpost 77.16 fra 01.01.04.

²⁾ Flyttes ut av jordbruksavtalen (underpost 77.16) f.o.m. 2004

6.13 Avgrensinger i produksjonstilskuddet

Bunnfradrag for alle foretak er på kr 6 000 pr. år.

Pensjonistavkorting for innehavere av enkeltmannsforetak i 2004 er på kr 5 000 når innehaveren er født i perioden 01.01.1934 - 31.12.1936. Hvis foretakets innehaver er født 31.12.1933 eller tidligere, er pensjonistavkorting på kr 25 000. Pensjonistavkorting kommer i tillegg til bunnfradraget.

Distrikts- og kvalitetstilskudd i grøntsektoren er unntatt fra bestemmelsene om bunnfradrag, pensjonistavkorting og avkorting ved manglende miljøplan.

Beregnet beløp mindre enn kr 300 blir ikke utbetalt.

Foretak som ikke har miljøplan får avkorting i produksjonstilskuddet som vist i tabell 6.15.

Tabell 6.15 Avkorting i produksjonstilskudd ved manglende miljøplan i 2004

Areal, daa	Trekk, kr
< 250	8 000
251-500	12 000
> 500	18 000

7. UTVIKLINGSTILTAK

7.1 Tilskudd til dyreavl m.m.

Tabell 7.1 Tilskudd til dyreavl m.m., mill. kroner

Ordning	2003	2004
GENO	24,2	24,2
NORSVIN	5,8	5,8
Veterinære reiser	38,3	36,3
Andre avlsorganisasjoner	14,6	15,6 ¹⁾²⁾
SUM	82,9	81,9

1) Avlsarbeid på bevaringsverdige storferaser kan støttes over ordningen.

2) Det settes av 250 000 kroner til fullføring av prosjekt Landbruk og rovvilt over delordningen.

7.2 Tilskudd til planteavl m.m.

Bevilgningen til tilskudd til planteavl m.m. videreføres med 7,0 mill. kroner.

7.3 Tilskudd til forsøksringer og forskning

Tabell 7.2 Tilskudd til forsøksringer og forskning, mill. kroner

Ordning	2003	2004
Forsøksringer	35,1	33,1
Forsknings- og utredningsarbeid	38,0	36,0
SUM	73,1	69,1

7.4 Tilskudd til pelsdyrfôrlag og tilskudd til pelsdyrfôr

Tabell 7.3 Tilskudd til pelsdyr, mill. kroner.

Ordning	2003	2004
Tilskudd til pelsdyrfôrlag	21,8	21,8
Tilskudd til pelsdyrfôr	11,4	5,4
SUM	33,2	27,2

Det kan foretas overføringer mellom de to delordningene innenfor bevilgningen på underpost 77.14.

7.5 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak

Tabell 7.4 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak, mill. kroner

Ordning	2003	2004
Utvikling av plantemateriale	9,7	9,7
Handlingsplan plantevernmidler	14,0	14,0
Statskontrollerte settepoteter	9,1	9,1 ¹⁾
Opplysningsarbeidet om frukt, grønnsaker og potet	17,5	17,5
- herav opplysningsarbeid om frukt og grønnsaker	5,5	5,5
- herav opplysnings- og prosjektvirksomhet for poteter	2,0	2,0
- herav Skolefruktordningen	10,0	10,0
Forsknings- og utviklingsvirksomhet korn	1,0	1,0 ¹⁾
SUM	51,3	51,3

1) Fra 01.01.04 overføres 4,65 mill. kroner av bevilgningen til ny tilskuddspost på kap. 1143 til planteforedling og oppformering. Overføringen fordeles med 1 mill. kroner fra FOU korn og 3,65 mill. kroner fra Statskontrollerte settepoteter.

Det kan gis tilskudd til tiltak for å bedre potetkvaliteten og til produsentrettet informasjon om markedsforholdene.

Av midlene til ordningen Skolefrukt kan inntil 1,5 mill. kroner benyttes til administrasjon og markedsføring. Ordningen flyttes ut av avtalen f.o.m. 2004.

7.6 Tilskudd til fruktlager

Bevilgningen til ordningen med tilskudd til fruktlager videreføres med 8,1 mill. kroner. Tilskuddet gis som et tilskudd pr. kg mottatt frukt.

8. VELFERDSORDNINGER

8.1 Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Maksimalbeløpet utgjør 50.000 kroner. Satsene fremgår av tabellen nedenfor. Dersom forbruket avviker fra bevilgningen, vil forskuddsutbetalingen tilpasses tilsvarende. Landbruksdepartementet kan justere satsene innenfor bevilgningen. Ordningen er regulert i Forskrift om tilskott til avløsning.

Tabell 8.1 Tilskudd til avløsning for ferie og fritid, kr/dyr pr år

Dyreslag	Intervall	Sats kr/dyr
1 Melkeku	1-8	2.800
	over 8 dyr	1.900
2 Storfe	alle dyr	405
3 Melkegeiter	1-40	665
	over 40 dyr	445
4 Ammekyr		518
5 Sauer over 1 år / ammegeiter		352
6 Avlsgriser		800
7 Slaktegriser		28
8 Verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess		7
9 Hester		931
10 Avlskaniner		200
11 Gjess/kalkuner		2,4
12 Ender/livkyllinger		0,6
13 Slaktekyllinger		0,3
14 Revetisper		222
15 Mink-/ildertisper		65

Definisjonen av dyreslag under kapittel 6.4.2 gjelder tilsvarende. Forøvrig gjelder disse definisjonene:

- *Avlskaniner*: Hunnkaniner for kjøtt- eller ullproduksjon som har født minst ett kull
- *Gjess/kalkuner*: Gjess og kalkuner som er slaktet foregående år
- *Ender/livkyllinger*: Ender som er slaktet foregående år og solgte livkyllinger foregående år
- *Slaktekyllinger*: Kyllinger slaktet foregående år

8.2 Tilskudd til avløsning ved sykdom m.v.

Maksimalt refusjonsbeløp pr dag fastsettes for husdyrbrukere ut fra beregnet maksimalt refusjonsbeløp i ordningen med refusjon av avløserutgifter for ferie og fritid. For veksthusprodusenter blir tilskuddet fastsatt ut fra veksthusarealet. For honningprodusenter blir tilskuddet fastsatt ut fra antall bikuber. Tilskudd blir gitt for faktiske utgifter til avløsning, opp til maksimal dagsats for det enkelte bruk. Ordningen er regulert i Forskrift om tilskott til avløsning.

Tabell 8.2 Kroner pr. dekar/bikube for fastsetting av maksimalt tilskudd

Vekst	Sats i kr pr. dekar
Korn	31
Potet	145
Frukt og bær	640
Grønnsaker og andre planteprodukter	360
Bikuber	Sats pr. bikube
Bikuber	100

Dagsatser for tilskudd til avløsning ved sykdom m.v. settes som følger:

Tabell 8.3 Maksimalt tilskudd pr. dag og pr. foretak.

Husdyrprodusenter:	Veksthusprodusenter:	Sats, kr
Maksimalt avløsertilskudd ferie og fritid	Veksthusareal, m ²	Maksimalt beløp
kr 5.000 – 12.000	285 - 714 m ²	250
kr 12.001 – 18.000	715 - 1071 m ²	375
kr 18.001 – 24.000	1072 - 1429 m ²	500
kr 24.001 – 30.000	1430 - 1786 m ²	625
kr > 30.000	> 1786 m ²	750

8.3 Medlemsavgift til folketrygden

Bevilgningen til dekning av sykepengeordningen opprettholdes med 130,8 mill kr i 2004.

8.4 Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket

Den kollektive innbetalingen over jordbruksavtalen til sykepengeordningen, dekker tilleggspremien for økning av sykepengene fra 65 pst. til 100 pst. av inntektsgrunnlaget for sykdom utover 16 dager. Bevilgningen opprettholdes med 88,0 mill kr i 2004.

8.5 Andre velferdstiltak

Det er avtalt følgende bevilgning for Andre velferdstiltak:

Tabell 8.4 Andre velferdstiltak, mill. kroner

Ordning	2003	2004
Tilskudd til landbruksvikarordningen	18,0	16,0
Administrasjonstilskudd til avløserlag	17,0	14,0
Tilskudd til Landbrukshelsen	15,5	15,0
Sum	50,5	45,0

8.6 Tidligpensjonsordningen for jordbrukere

Satsene er 90 000 kr for enbrukerpensjon og 144 000 for tobrukerpensjon. Ordningen er regulert i forskrift om Tidligpensjon til jordbrukere. Grensen for hvor stor inntekt bruker og ektefelle/samboer hver for seg kan ha uten å få avkorting settes til 130 000 kroner med virkning fra inntektsåret 2003.

Oslo 21. mai 2003

Victor D. Norman

Bjarne Undheim

Geir Grosberg

Vedlegg 1: Budsjettoversikt jordbruksoppgjøret

Utslag av avtalen og justert budsjett 2004

Kapittel 1150:		Budsjett 2003 ¹⁾	Endring 2004	Budsjett 2004 ²⁾
Post	mill. kr	mill. kr	mill. kr	mill. kr
50.11	Tilskudd til LUF	660,750	-6,000	654,750
50.12	Tilskudd til skadefondet for landbruksproduksjon	0,750		0,750
50	Fondsavsetninger	661,500	-6,000	655,500
70.11	Avsetningstiltak	48,400		48,400
70.12	Tilskudd til råvareprisordningen m.v.	173,100	10,000	183,100
70.13	Eksportrestitusjon	25,000	-6,000	19,000
70	Markedsregulering, kan overføres	246,500	4,000	250,500
73.11	Tilskudd til norsk ull	165,696		165,696
73.13	Pristilskudd melk	451,500		451,500
73.15	Pristilskudd kjøtt	720,800	-147,100	573,700
73.16	Distriktstilskudd egg	4,800		4,800
73.17	Distrikts- og kvalitetstilsk. frukt, bær, grønnsaker	54,770		54,770
73.18	Frakttilskudd	237,300	-9,000	228,300
73.19	Prisnedskrivning korn	432,900		432,900
73.20	Tilskudd matkorn	113,300		113,300
73	Pristilskudd (overslagsbevilgning)	2 181,066	-156,100	2 024,966
74.11	Driftstilskudd, melkeproduksjon	1 243,500	-42,500	1 201,000
74.14	Produksjonstilskudd, husdyr	2 271,025	24,000	2 295,025
74.17	Areal- og kulturlandskapstilskudd	2 991,959	41,100	3 033,059
74.18	Andre arealbaserte tilskuddsordninger	237,901	-19,000	218,901
74	Direkte tilskudd, kan overføres	6 744,385	3,600	6 748,985
77.11	Tilskudd til dyreavl med mer	82,860	-1,000	81,860
77.12	Tilskudd til planteavl med mer	7,000		7,000
77.13	Tilskudd til forsøksringer og forskning	73,100	-4,000	69,100
77.14	Tilskudd til pelsdyr	33,200	-6,000	27,200
77.15	Tilskudd til kvalitetstiltak	51,300		51,300
77.16	Tilskudd til økologisk jordbruk	66,300	11,000	77,300
77.17	Tilskudd til fruktlager	8,100		8,100
77	Utviklingstiltak, kan overføres	321,860	0,000	321,860
78.11	Refusjon av avløserutgifter for ferie/fritid	989,819	-115,000	874,819
78.12	Refusjon av avløserutgifter for sykdom m.v.	206,800	-17,000	189,800
78.13	Medlemsavgift til folketrygden	130,800		130,800
78.14	Tilskudd til sykepengeordningen	88,000		88,000
78.15	Øvrige velferdstiltak	50,500	-5,500	45,000
78.16	Tidligpensjonsordning	107,935	17,000	124,935
78	Velferdsordninger, kan overføres	1 573,854	-120,500	1 453,354
SUM KAP. 1150		11 729,165	-275,000	11 454,165

1) Budsjett 2003 før de fremlagte endringer/omdisponeringer i denne avtalen.

2) Budsjett før kvantums- og konsekvensjusteringer i 2004 som vil bli lagt frem i St.prp. nr. 1 for 2004.